

Boko 97nan d. 20
1993 SAN KALO TAN NI FILANAN

Jekabaara

Jamana

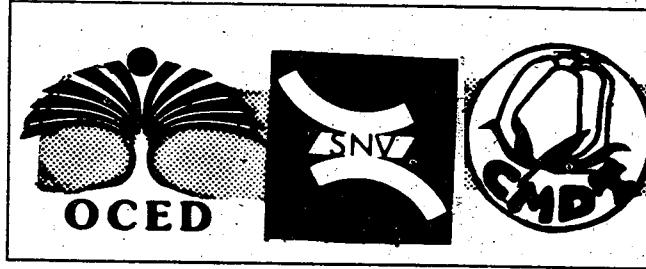
Cikcia ceman n'a musoman kunnafoniseben

Faamuya

Yiriwaton

Aw san-bëe san-bëe !

Ala ka 1994 san ke an kelen-kelen bëe bolo
heere ni soro ani kenyea san ye.

SENEFENW SI CAYALI NAFA : MAKOCI KONG DASENE MISALI

Dakun w

Ne 2 : Saya te jor to
Ne 3-4 : Presidan Ufuyeli Buwani
Ne 5-7 : Dasene lahala Mali kono
Ne 8 : "SOMASAC" tun ye mun
ye?

Ne 9 : Kon Kumare ye dijne to
Jirituru nafa
Ne 10-11 : Kabarali togola kupu
Ne 12 : Sidabana

Kalo laadilikan

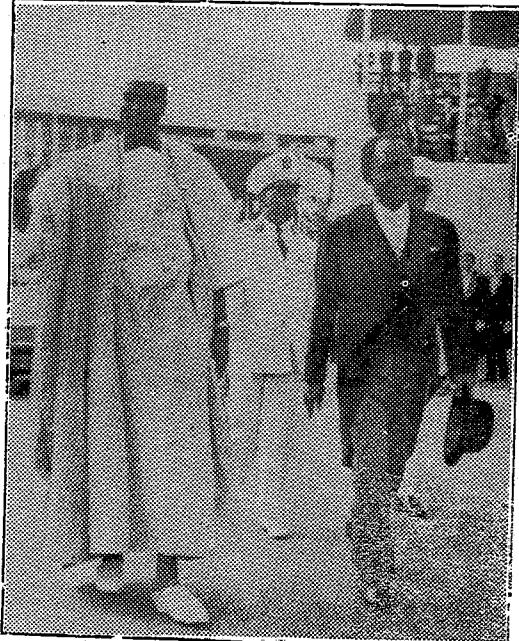
Ni meleku-meleku diyara
badennin da, a garisege be ke
noni ye !
Meleku-meleku dun te dowere ye
farati ko. O de fana ye Sidabana
baju ye. Hali bi, Sidabana dun
fura kelenpe ye kaburu de ye de !

Tumani Yalam Sidibe

"Djaniya numan ni Kumamugu in si te jamana nafa, fo kelen : WALEYA" (Abdulayi Bari)

Saya te jōn to !

Saya te jōn to abada. N'i kununa i bē sunogo. O de ye bunaadamen bē dakan ye. Awa saya ye saya de ye fana i n'a fo balocogo bē ye kelen ye cogo min. O de kanma dōnnikelabaw ye adamaden ka dīnenatigē bē fo dakuruŋe kelen na, ko : "Balo kun ye saya ye" ! Owon, n

Ufuyeti ni presidan Modibo Keyita

balimaw, o ye tijé ye dère nōnté...

Taratardon, 1993 san kalo 12 tile 7, o tijé bilara kēne kan i ko fitineyeelentigi dibiromaaw ce ro ! Kodowarisagajigiba, Afrikidankelenw

rō ḥanake, dīne-fan-bēe-maa-barikatigi. Owon, ka bi o don o sogomada fe, Hufuyeti (Fofoyi) Buwani ye dīne to ! A ye dīne to kalo 7 dōgotorōsolada kofe Faransi jamana ni Suwisi jamana kōno. Hufuyeti min tun bē wele ko "dunanjatigi" ka d'a ka faamuyali kan farafinnakaw bē ka kelenya kan, o de taar'i da ka dunan mōgo miliyon 2 ni kōto a kō a ka jamana kōno, n'o ye Kodowari ye. Hufuyeti Buwani, "RDA" dilanbaga ḥanadon'a ḥemaaba, o de taar'ida a jēnogonke Mamadu Konate (n'o fana daka-wuli-teri Modibo Keyita) dafé dugu fin ani dugu je ce i n'a fo nkērenmasa. O fana ye Alataanuko ye barisa ni Ala ye kooko ke, o de ye ketaw rō juman ye ! Nka, Ala bē ko bēe k'a waati la ka bēn adamaden saracogo ma a ka baara la. O de kanma, Hufuyeti sara ka bēn a ka jamana ka yēremahoronya sorōdon tigi-tigi don-kunben-don ma, n'o ye kalo 12n tile 7 ye.

I n'a fo Kodowari sariya baju b'a dantigē cogominna, sariyasen 11nan na, Kodowari depiteblon ḥema de bē jamana kuntigi nōnabila, n'a kera fangabilabaga y'a yērema sanni a ka waati banni ce, walima n'a sara, walima n'a dēséra yē. O depiteblon

ḥema dun ye Hanri Konan Beje de ye bi. Awa, sayako in fōlen kō dōron Kodowari setigi ḥema fe, n'o ye Alasani Dramane Watara ye, kow latemenna Hanri Konan Beje de ma. Ni yēlema ma don kow la fana, ale de ka kan ka Kodowari jamana kuntigya ke fo 1995 san, n'o ye peresidan Felikisi Hufuyeti Buwani ka "manda" (sigiwaati) dan ye. Nka, bamananw b'a fo ko : Ala b'a ta la, mōgo b'a ta la awa mōgo wēre fana b'a ta la. An koni bē se ka kunnafoni min d'aw ma nin yōrō in na o de ye ko Hufuyeti (Fofoyi) Buwani somayēlemana k'a sihake to san 88 de la, a yēre bangedugu kōno n'o ye Yamusokoro ye. Ladalatōgo kelen ani tōgō kōroma kelen ani diinetōgo kelen tun ye nōgōn sōrō ale de la. Awa, a dun y'a bē minen fa.

A yēre kunditōgo, n'o ye Hufuyeti ye, a y'o minen fa ni mōne bōli y'a yēre la dīne kōno. A tōgō kōroma, n'o ye Buwani ye (sagajigi Bawulenkan na), a y'o fana minen fa ni mōne bōli y'a ka jamana na yēremahoronya sabatilen kōno. Awa a ka diinetōgo (krecen

katoliki), n'o ye Felikisi ye, a y'o fana minen fa ni batokēyōrō dilanni ye Kodowari, danogon te min na orōmu batokēyōrōba yēre kō, n'o ye "Bazilikī" ye. Orōmu ye Itali jamana faaba de ye. Nka krecen (katoliki) dugukōrōba fana don, ka d'a kan nabila Isa (Yesu) ka seyiba fōlo "Piyeri Senu" sigiyōrō benn'o dugu de ma.

Hufuyeti bangēra 1905 san kalo 10n tile 18.

Hufuyeti de ka sariya kera sababu ye ka diyagoyabaara binka bō Faransi jamana ka mara jamanaw kōnomogōw kān.

Aa Hufuyeti danbetigi, Kodowari dankelen, Yamusokoro sagajigi, Ala ma kiyama neemana i ma ni dīne ye!

Walasa ka kunnafoni dafalen d'aw ma Hufuyeti kan, siratēge bē fe, au ser'an karamogo n'an terike Gawusu Drabo ma. A ye min sōrō aw ni anw bē ye, o file nē 3 ni nē 4 na.

Tumani Yalam Sidibe

1993 san kalo tan ni filanan

Presidan Ufuyeti Buwani

Gawusu Drabo

Presidan Felisi Ufuyeti Buwani faatura 1993 san kalo 12 n tile 8. Ka ben kōdōwari jamana yēre ka yēre ma yēremahorōnya sōro san-kunben-don 33 n ma. Ufuyeti ka banako tun tē dunan ye mōgo si bolo (finfindimibana de tun b'a la, o min juguyara ka t'a fē). Dogotorosobawladaliwaatijanw (fransi jamana ni Suwisi jamana kōnō), osima bana in nōgōya. O koson, Presidan Ufuyeti ka saya ma bala mōgo si la, nk'a koni ye waati gelenw bonda dayelen kōdōwari jamana kōnō. Ninjemukan in kōnō, an bēna kuma Ufuyeti kan a ka politikibaaraw siratēgē la, a ka kelen sabatilenw n'a ka filisiraw kan. O kofé, an bē kuma Presidan Ufuyeti ni Mali nōmaa kelen-kelen bēe césiraw kan (Modibo Keita, Musa Trawele ; Amadou Tumani Ture ani Alifa Umar Konare).

I/ Ufuyeti ye jōnni de ye ?

Mōgo tē Presidan Ufuyeti bangedon jōnjōn dōn. Jama bēe koniye don min nakodo a bangedon ye, o ye 1905 san kalo 10 n tile 18 ye (Yamusukro dugukōnō). Nk'a dōnbaga

jōnjōnw b'a fō k'a bangera 1900 san waatiw de Kōnō. Kōdōwari nōmaa faatulen in tun ye "Akuwew" ka kabilakuntigi den de ye (Akuwe ye Akan - Bawulenw ka siya kabile dō de ye). O yēre de y'q ka nafoloba sōrokun ye, a ma i dogon min tigiya la abada.

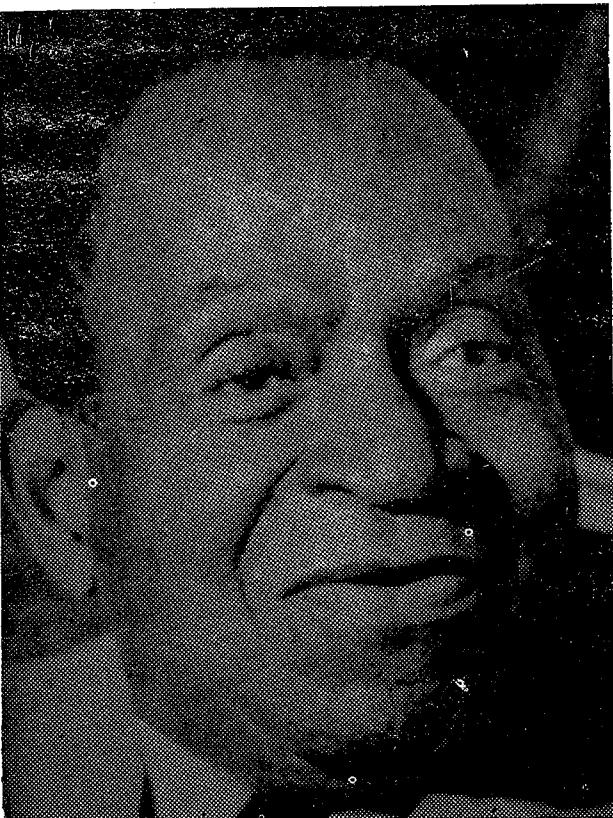
Presidan Ufuyeti tun tē krecen (tubabumori diine) ye a bangewaati. 1915 san waatiw de la, a kēr'a ye. O sababu bora Benzériwili lakoliso tubabumoriw de la, ale yēre tun bē kalan yōrō min. Ufuyeti ka kalan y'a lase "wiluyam Pōnti" togola lakolisoba la Dakar, 1918 san. (Dakarye Senegali jamana faaba ye.) O waati la, Afriki mōgo faamuyalenbaw tun bē laben yen de baara i kanma. A lakolikaramogōma bora o lakolisoba la. Nka lakolikaramogoya tun man d'a ye. Ode kanma a seginna kalan ma Dakar dogotoro kalansoba la, a ye min kalandenjolenw rōjolenya jalata 1925 san na. Fo ka se 1938 san ma, a ye

dōgotoroyabaara ke tubabu fangabolo kōnō. Bēe fana b'a seereya ko muso lasirilenfurakelin'ulajiginni dōgotoroba tun don.

1938 san na, Ufuyeti y'a bolo bō dōgotoroyabaara la k'a kōsegīn kōdōwari jamana kōnō, walasa ka sigi a balimakē nōna Akumewka kabilakuntigya la. A balimakē o tun faatura. A kelen kabile kūntigi ye, a y'a togo yēlema. A y'a bō Felisi Ufuyeti "ja"la, k'a ke Felisi Ufuyeti "Buwani" ye, i n'a fō a tun bē wele cogo min. Bawulenkan na, "Buwani" kōrō ye de ko "sagajigi". (bagankulu nōminēbagan). Kabi o waati jagajigi kera kōdōwari Presidan kōrō taamaseere ye.

A kōseginnen a ka jamana kōnō, Ufuyeti Buwani ye baara fila de damine nōgōnfé. Olu ye sēnē ani Politiki ye. Sēnē dakun na, a y'a fa ka kafeforobaw n'a ka kakawoforobaw ladon. O de kanma, foka s'a sadon ma, Ufuyeti tun b'a yēre wele de ko kōdōwari jiriforotigia fōlo. 1945 san na yēre, a ye Afriki jiriforotigia "sēndika" fōlo sigi sen kan, walasa k'u ka nafa lasabati marabaga-tubabuw kan.

Fēn min ye politiki dakun ye, a sendonna o la 1946 san de, "RDA" tōnbolo sigili senfē. (Ale yēre de kera o tōnbolo bolofara nōmaa ye Kōdōwari). O san kelen na fana, a kera depite ye Fransi ja'mana ka depiteblon kōnō. Fransi ka mara-jamanaw bēe depitew tun bē sigi min kōnō. O de kera sababu ye Ufuyeti Buwani ka se ka diyagoyabaara labin, ka bō mara-jamanaw konomogow kan. An ka cikela siro-kō:bayalenw bēe caman dōn o diyagoyabaara kunkan !

Presidan Felisi Ufuyeti Buwani

II/ Ufuyeti Buwani bē jalaki
sira jumēnw fē ?

KA SE DUGUW MA

Mogow be Ufuyeti Buwani jalaki tuma daw la k'a ye Fransi jamana kanubaga ye. Oye tineye: k'a ta 1956 san na fo ka se. 1960 san ma, a kera Fransi jamana setigi ye. Awa ale tun t'a jini Kodowari jamana k'a ka yeremahoronya ta. A tun y'a kanu Kodowari ka to Fransi ka jekuloton de la Nka a taara jamana fanba ka kanusira fe, ni Kodowari ka yeremahoronya taliye 1960 sanna. Nka, owaati la, tineka fo, Kodowarini "nafolajamanaya" tun ce ka jan. Ufuyeti ka baara de ye sorc lasabati yen ni senefenw layiriwaliye: kafe ani kakawo ni koori fana. O senefenw songo caya kanma (k'a ta 1960 san fo 1970 san waatiw la), Kodowari ye jetaa kabakoma ke. Nka gelyea donni daminena o senefenw songoko la ka bi 1970 san fo bi (O gelyaw te Mali koorisenenawma dunanye). Okanma, gelyabaw be Kodowari fana kan bi musakako sirategew la.

III/ Felisi Ufuyeti Buwani ni Kodowari

Politiki siratege la, Ufuyeti Buwani ka fagan rôkurayara siñe wooro (6) de Kodowari kunna. A ka saya waati, ale de tun ye nemaan kuntaala jantigi ye fanga la, Afriki kono. Nka, mogow b'a jalaki k'a ma son k'a ka nonabilako ganatige, ani fana k'a bananen ma son ka fanga bila, ka sorc a dun tun te fosi seerema o la belen. Mogow b'a jalaki fana k'a ye Kodowari sariyabaju babu do bayelma, walasa k'a nonabilabaga ke depiteblon nemaan ye f'a ka fangawaati (manda) banni (1995 san). Sanni o babu bayelerna ce, a tun dantigelen don de k'odepoteblon nemaan be tile 45 de ke jamana kunna walasa ka nemaan-sugandi-kalataw lawaleya. Nin kolosiliw bee sinsinnen don, barisa Ufuyeti Buwani nonabilabaga (Henri Kona Beje) ka fanga sosobagaw be "PDCI" tonbolo yere kono ani fanga yere faadenmatonw (opozisyon) kono.

IV/ Ufuyeti ni Mali nemaaw cesiraw

Fen min ye Ufuyeti ni Mali nemaaw cesiraw ye, ka bi 1960 san na, mogow be se k'a fo k'olu ma tilen waati bee.

Sanni yeremahoronya soroli ce, cesira ninnu tun ka ni haali. Mogow man kan ka jin'akoko Ufuyeti ye joyoroba ta "RDA" tonbolo sigili la senkan Bamako. A y'a ka dawula bee bila kene kan walasa tonbolo o ka se ka sigi sen kan marabaga tubabuw gi Fili Dabo ka dindebaliya kono. Ufuyeti ni "USRDA" tilara ka baara ke nogonfe, Faransi "kominisiton" ka hukumu kono, walasa ka mara jamanaw konomogow ka dinenatige nogoya. Nka o cesiraw sumayali daminena, Ufuyeti kelen k'a jini k'u k'usenbo "kominisi" olu senna, ka d'a kan seba tun t'olu ye belen tondenko la, walasa k'u sendon jama-labilatonw senna ani cemancedatonw. Sudankaw (Mali) tun ma jen n'o ye, hali n'u tugur'a la ka da jamako kan (jama be yoro min, barika be yen de).

A/ Ufuyeti ni Modibo Keyita cesiraw
Ka bi waati-daminew la, Ufuyeti ni Modibo Keyita ka sira minetaw ma ke kelen ye. Modibo ye "Sosialisim" sira min; a y'a yere ce janya Fransikaw la, k'a magere "kominisi" jamanawla ; k'a ka jamana togolawari bo ani ka "erewolison dafalen" sigi sen kan. Ufuyeti ye sira sabatilenw to ani Fransi ce ; ka bee-sorc-sorobolo sigi sen kan ani ka jetaa jamana tonkulu kele (Gana ; Lagine ani Mali). Maa fila ninnu ka fanga tun te se ka ben ka masoro u tun te kelen ye. O tora senna fo sorodasiw ka fanga tali Mali kono, 1968 san na. An ka kan k'an hakili lajigin a la ko 1968 san, fanga tabaga sorodasiwye jamana nemaafolo minnu kumanogonya, ko Ufuyeti Buwani b'olu la. Awa Ufuyeti ye Mali fangata sorodasiw taanu, hal'a ma siga don a la.

B/ Ufuyeti ni Musa Trawele cesiraw
Sira numanbaw de tun be Kodowari presidan Ufuyeti Buwani ni Mali presidan koro Musa Trawele ce. Ufuyeti yere de ye Musa Trawele demen k'a ka jiriforo laben. Musa yere ko ko Ufuyeti yefen caman laben oforo o kono. 1991 san kalo 3 nan fitinew kofe, Ufuyeti tun y'a jini Mali nemaaw fe k'u kana Musa

ka kiiritige ke.. Awa ale de ye Musa denw ladon a fe fana.

C/ Ufuyeti ni Amadu Tumani Ture cesiraw

Ufuyeti ni Amadu Tumani cesiraw tun jelen don kosebe. Amadu Tumani y'a ka jamana-were-taa siñe folo ke Kodowari de walasa k'a ka foli lase "cekoroba" (Ufuyeti) ma ani k'an ka jamana kono-yellemaw nefo a ye.

D/ Ufuyeti n'an ka bi-fangatigiw cesiraw

Ufuyeti n'an ka bi-fangatigiw cesiraw tur sumayalen be ka d'a kan "ADEMA" ni Kodowari fanga fadenma politikitonba (FPI) tun ka surun. Ufuyeti ma din'e n'a yefana "ADEMA" k'a ni Loran Gbagbo cesira nemaaw kofo kalataw (wotew) waati la (Loran Gbagbo ye FPI de nemaaba ye). Nka, politikitonw ce gelyea ninnu n'u ta o ta, sira numan tora jamana filaw ni nogon ce.

V / Ufuyeti ka saya-kofe-jininkaliw

Ufuyeti salen ko sisan an be se ka jininkali ke n'ay'a sorc a kera nemaaba ye. O jaabi ye "Owon" de ye. "Owon" ka d'a ka politikibaara kelenw kan "koloniw" (mara jamanaw) konomogow ka dinenatige sabatili kan. "Owon" ka da jetaa kana ye min don a ka jamana ka yiriwasiraw koro. "Owon" ka da kelenya kana ye min lasabali Kodowari jamana siya caman ce ani jamana yere konosigi hakililatige. "Owon" ka da a ka farafinna kumanogon latiimeni kan. A ka filiw ye gelyea nabilabaliya de ye a ka jamana kono ani ale yere ko fanga taabolo labenbaliya.

An ka tungarankew bolo Kodowari, Ufuyeti tun kera jigisigibaga ye. A tun y'a ka jamana ke bee lajelen bisimilayoro ye. Awa a ma din'e n'a ye abada jamanako ka fo dunanw ye Kodowari. Maa caman b'a jini k'a don sisan Kodowari b'ena ke cogo min na dunanw bolo. N'a y'a sorc u togolakow tena gelyea.

Gawuso Drabo, Mali
ganselikebaaradaba (AMAP)
nemaaba, kunnafoniko setigida -
Bamako

Dasene lahala MAKOCI kono

Mohamed Ba

An balima Jekabaara kalanbagaw, bee lajelen b'a don ko n'i ko Jekabaara kunnafoniseben, i ko de ko MAKOCI, ka masoro MAKOCI de ye Jekabaara baaraketogonba ye. O de koson aw be MAKOCI kunnafoni sabatilen soro Jekabaara kono. Nka nin sen in, an benakuma fenkamintekobokosebe, n'oye Dasene lahala ye MAKOCI kono. Walasa ka dasene kunkun n'a nejen fiye ka bo noggon na aw ye, an ye dasene baarada bolofara kuntig kumajogonya, min sigilen be san MAKOCI mara kono. Nka ni MAKOCI da seneko kurukara bee b'ale de bolo. O y'an balimake Mohamed Ba ye.

Nininkali folo: *Nbalimake Ba, i nice ! Antun b'a fe iki da don dasene lahala la MAKOCI maraw kono, kabi lawale fo bi, an ye.*

Mohamede Ba : N ba, i ni ce ! N balimake Sidibe, aw ka seli an ma bi, o diyara an ye fo k'a damatemen. Fen min ye Dasene ye, a be Mali kono a meenna. Bi kokura te. N'i y'a jatemine, i b'a ye ko sanni daseneni k'a feere tubabuw ma o, waati ka se, an ka maakorobaw tun b'a sen kabi lawale la u makonankow kanma i n'a fo jurudilan anijodilan. Utun befencaman were dilan ka bo fu la. Tuma min ni farajew nana an ka jamana kono, u y'a

ye ko dasene ye fen ye min b'u yere nafa. Any'a ye sebenw kono kofarajew y'an ka da bilali damine ka taa u ka jamana kono, sifileli kanma, kabi 1924 san. O tun ye toni 500 ye. O b'a jira ko kabi tubabuw ma na folo an fe yan, an tun be dasene ke. Tubabuw nalen fana u y'a seneni bila yiriwasira kan, ka masoro u mako b'a la ! Kabi o waati fana fo bi, nejininiw ni sifileliw be ke dasene kan maa faamuyalenw fe, i n'a fo "UACT" (Ntarla be cogo minna). Olu kabaa wolora n'a yeli yekoda suguya saba de be ne an ka jamana kono yan. O folo, a be fo o ma ko BG. O de be sen San mara kono yan. Ale ka telin. Kalo 3 don.

Doweré be ye, a be fo o ma ko Urina. O da ye fu maganman ye. Awa neje fana t'a la kosebe. O be sen Buguni mara la (Yanfolila ani Kolonjeba). Doweré fana be yen min togo ye ko THF. O be sen Sikaso mara la (Sikaso ani Kajolo). Donnikelaw y'a segesegé k'a don ko da suguya saba in de be ne Mali jamana kono.

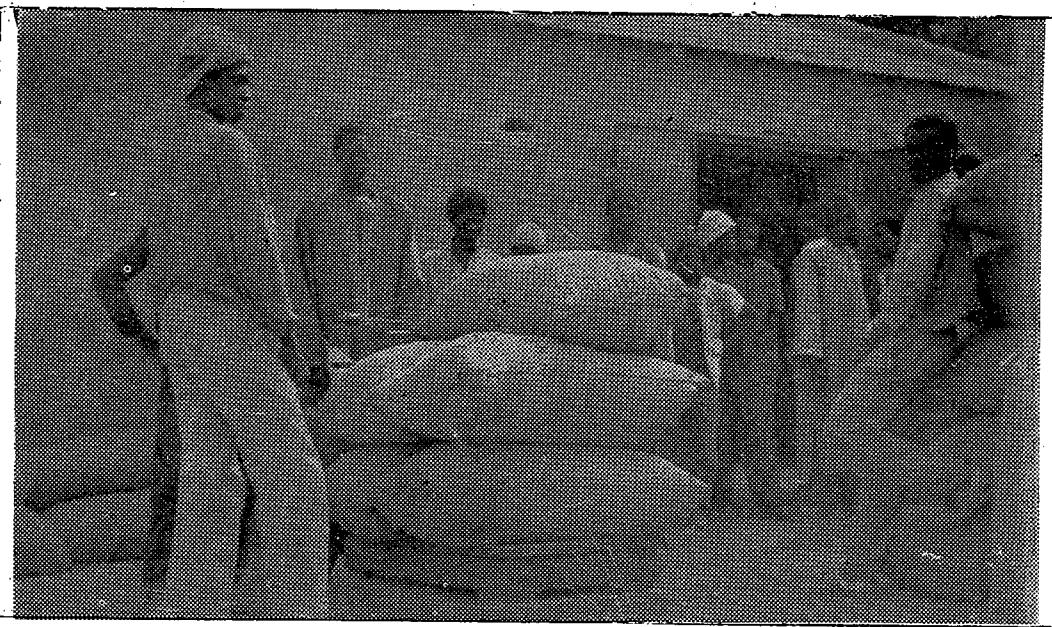
Nininkali filanan : *O diyara an ye. An tun b'a fe k'i nininka min na sisan, o de ye dasene cogoya ye bi-bi in na*

San mara kono.

Mohamed Ba : Ti ne don, anye noggon soro San mara de kono bi. Non te dasene be yoro saba de la MAKOCI bolo. Olu ye Sikaso ni Buguni ani San maraw de. Ne sigiyoro benna San de ma yan, nka MAKOCI kono daseneko bee de be ne bolo. O koson, ni n be kuma, n te se ka kuma San doren kan. N be kuma daseneyorow bee de kan.

Nininkali sabanan : *O temennen ko an tun b'a fe i k'i da se daseneko geleyaw ma ka fo an ye. Misali la, kasoro "SOMASAC" (borétilan dabalida) tun be baara ke San yan waatimin, otunye jigibayed dasenenaw bolo. Nka bi, o jora a sensabara kan ! Geleya jumenw be dasene na ? Awa aw ka fura sorota kera mun ni mun y'geleyaw la ?*

Mohamed Ba : An be se k'a fo ko daseneko geleya bererebere ye jiko ye. Dasene na, ji suguya fila be yen. O folo y'a lafalenni ji ye, i n'a fo suman tow (majo ; tiga ; koori...). O bolen ko yen, ko kelen be da la min te tow la. N'a falenna k'a mo, ale be ko i b'a kala tige ka t'a don ji kono dogokun kelen fo tile tan (10) noggon, ka kene ni waati n'a

Dafubore ye MAKOCI cikelaw nafa haali

MAKOCI KUNNAFONI

gelya ye. O rø, k'a fo kon ye da dan a wulila, o t'a gelya bannen ye. Fo ji de ka ke i bolo koro fana i b'a ko ji min na. O ye gelya ye min ka kan ka fo. Nka nenaniniw ni segesegeliw y'a to ninan an sera ka doonin bo o gelya la.

Nininkali naaninan : Aw sera ka doonin bo o gelya la cogodi ?

Mohamed Ba : Afolofolo, n be yoronin min pereperelatige i ye, o de ye ko da ni koori ye senefen suguya kelenw ye. Baara taabolow la cike siratge la, senefenw bilalen don serekulu-serekulu. A be fo o mako (jiri serekulu). Da ni koori bee ye jiri suguya kelen ye. O b'a jira ko sariya o sariya, n'o be boli koori kan, o be boli da fana kan. Ji o ji ani dugukolo o dugukolo, n'o ka di koori ye, o ka di da fana ye. Bana o bana, n'o be koori soro, o be da fana soro. N'i dun y'a laje danni joona ka di senefen bee ye, nk'a ka di koori ye ka temen senefen tow bee kan. Awa da yere fana b'o cogoya la. O de koson, a bennen be, ni samine ko "parawu" doren, i k'i jija k'i ka da sen. Danni-joona de b'a to i b'a soro da dow be feere bo k'u to metere kelen na ; i b'a soro dow feere bowaati b'u soro metere saba la. N'i y'i ka da danjoona, a be ne, ka janya aw'a soro fana be caya tari la. O temennen ko fana, danni-joona b'a to da be se ka benji caman waati ma. I be se k'a ko, k'a toli konuman, i ferema. I hakilisigilen b'a fu bo barisa o b'a soro baaraw man ca folo, donni ma ke folo notigew la. O be ke sababu ye fana ka wari telin soro i fe k'i nesin i ka kooriboma. Barisa o waati la, n'i y'i ka dafu bo doren MAKOCI ben'a san i bolo. Ob'a to i b'i ka kooribon'ika notige ani i ka baara werew k'i ferema. O waati b'a soro ji ka ca yoro caman. Danni-joona b'a to dasenena be tanga ka bo jiko gelya ma.

Nininkali duurunan: I da ser'a ma sisan ko MAKOCI b'a san senekelaw bolo (da). Ob'a jira anna ko senekelaw t'a sen gansan, barisa a sannifeere be ke. Nka munna MAKOCI b'i mako don dasene na bi-bi in na. Ka masoro dabalida foyi t'an fe yan bi min ka

baara bennen be dafu bayelemani ma ?

Mohamed Ba : N balimake Sidibe, i n'a fo n'y'a fi ye cogo min na, dasene donna Malikonebikot'oye. Mogokoro ni papiyew b'o seereya an ye. N'i dun y'a ye a be senne an fe yan kabi waati jan, o y'a nafa kanma ye. Juru be bo da la ; jo be bo da la. Halifolofol faama ka dafen (dajo) be bo da de la Nka, farajew nan'a ye ko koori ni da bee ye fen suguya kelen de ye. Nafa min be koori la a bu koson. Onafa kelen de be da la a fu koson. O yere de y'a to , waati do nana ke dafulabaara dabalida do nana sigi San dugu kono, min be wele ko "SOMASAC" (SOMASAKI). O SOMASAC tun be baara ke fen fila de kan. Dafu min be bo an fe yan ani da min tun be na ka bo Indu jamana do kan min be wele ko "Bengladesi". O dafu fila de tun be fara nogon kan ka ke bore ye min tun be se ka feere yoro caman ka soro a wari ma caya (songo)... SOMASAC sigira o hukumu de kono. Awa a ye baara nanama ke fana. Anafaba folode kera baara dili ye Sankaw ma, ka adamadenw bo nogon la. O waati la, MAKOCI tun be cikelaw kalan da senecogo la. N'a y'u kalan a senecogo la, a tun be nogon fana d'u ma. U tun b'a sen. N'u y'a sen, MAKOCI tun b'a san u bolo. MAKOCI tun be soro kan'a feere SOMASAC ma. A tun be se k'a farije mine SOMASAC la waliw'abore. SOMASAC ye gelya caman soro. O gelyyaw kuncera ni dabalida in yere datuguli ye. A datuguli nana ni gelya caman ye ka masoro a tun be se ka bore min dilan san kono o tun be se bore miliyon naani hake la. Juru nin t'o la !... MAKOCI tun be caman san u bolo o borehake la. SOMASAC tun b'a to bila ka taa yoro were. Gelyyaw de y'a to dabalida in datugura. A be datugu don min, mogon min tun be baara k'a kono, o tun ka ca ni mogon 400 ye ! Olu bee kera baarantanw ye ! Ga min fana tun ka baara kologirin kera dasene ye, o tun sera fo ga 12000 ma ! O te konin ye. Olu tun be balo da la, awa u ka ko bee

lajelen dulonnen tun be da la. Dasene kanma, fen caman ker'u ye awa juru camanfanadonn'ula in'a fowotorow... A ker'u ma herekoba ye. Nka kabi o dabilara, tijne na, u ye gelyaba soro. Jenne mara ni Saro mara b'o la. Olu de ye gelya lakodon ka temen yoro tow bee lajelen kan. Yoro min be MAKOCI bolo sisan n'ye San mara ye, fo ka se Yangaso ani Manankoro, Sikaso mara la ani Kaboyila (Sikaso) fo ka se Misini (Kajolo mara) ka taa fo Jena... Ani ka se Buguni mara la (Yanfolila ; Geleninkoro, Solobanni Bugudalen)... ka na fo Kolonjeba mara kono. Da be senenin yoro ninnu bee la fo ka je. Nka olu ye garisege soro ka masoro fen were be senne u kono min te da ye. Kabi gelya donna dasene na, u ka ko ma tijne kosebe ka masoro koori be yen. Koori ni fen were be yen, u be se ka nafa soro minnu seneni na. Gelya sorobagabawker'an balima. Jenne mara ni Masina mara mogow de ye. An be yoro min na sisan, dasene fana kera MAKOCI ka baara lasabatita do ye, ka da goferenama ka lajini kan. O be senna kabi 1988 / 1989 baaran. O hukumu kono, an ni Kodowari dafubo dabalida do jera min be wele ko : "FILTISAC" (Fillisaki). MAKOCI be dasene lasabati cikelaw fe, k'a san u boloani k'a komasegin Kodowari dafubo dabalida o ma. Farajew de ta y'o dabalida ye (FILTISAC). Kabi dasene daminen kura ye, an be taa a bee feere olu de ma. Benkan b'an n'o dabalida o ce. An be taa dafu feere u ma. Awa an yere mako be fen minnu na, i n'a fo borew ni koorimugu lasagonfini ani fen caman were, olu fana b'olu lase an ma. Sisan koni, dasene ye sira soro !

Nininkali wooronan : Anbalimake Ba, yali i be se k'a fo an ye sisan wa, MAKOCI be sekatonihakeminsoro da la san kono ?

Mohamed Ba : Kabi MAKOCI ye dasene damine kura ye kosa in na, 1988 - 1989 baaran na, an ye toni 390 desoro, cikelaw bolo. Asan filanan, n'o ye 1989 - 1990 baaran ye, an ye

toni 657 soro cikelaw bolo. Baarasan mindar'okan, n'o ye 1990-1991 ye, an ye toni 1335 soro. Nka ninan, n'Ala sonna an bëna kanpañi (sannifeere) damine sisan. Am yëre b'o labenbaaraw de la sisan. An ka jate la, an ka kan ka toni 1275 de soro. Nka, n b'a dòn i bëna n nininka mun koson salon soro bëna fisaya ni ninanta ye. O kun ye fila ye.

- Kun folo-folo ye samine doncogo ye. Bëe b'a dòn ko samine doncogo sumayara kojugu. Samine doncogo ma ne, awa cikelaw hakili nagamina. N dun y'a f'i ye ko danni-joona ka di da ye. Mogo min delila danni-joona na, ni samine donna cogo dola, a b'i farifaga.

- Kun filanan, o ni jamana kono geleyaw be tali ke nogon na. Bëe b'a dòn kojamana kono geleyaw dogonnen te maa si ma. Okonona na, koori, n'o de ye MAKOCI ka senefen fangama ye, o de tun be senefen tow bee musaka ta (da ; tige ; mano ; malo...). Nin bëe labaara musaka tun be koori de kunna. An dun y'a ye nin san danma-danma in na ko koori segenna. Walasa koorisene kana dafiri (Ala k'an kisi o ma !) - n'o firila o ye fen caman tijenye ye.

- an y'a laje ka donni bo koori kunna. O de kanma, a dajirala cikelaw la ko n'u be se ka min ta u yere kunko la, u k'ota. O siratègè de la, an ni dasenènaw ye hakilijagabò ke nogonfe, ani cikelakolidenw walasa o be sira soro cogo min na. O de konona na an y'a ye k'a fo ko fen gelén min be dasenènaw, o y'a songoko ye. An b'a san songo min na u fe o tun ka ca. O tun ka ca kosebe. N'a fora ko da k'a yere ta, o te se ka k'o songo la. K'an k'a san o songo la ; k'a doni ka na ; k'a labaara ; k'a don mobili kono ka taa n'a ye Abijan (Kodowari faaba). K'a fo o bëe kofe k'an bëna fen soro a la. O koni te. Binniba yere don ! Nk'an ka dòbo binni o la. O de koson an y'a nini dasenènaw fe dò ka bo da songo la. An m'o baara k'an kufé. An y'a nejininiw ke, aw'an ni cikelaw y'a ke nogonfe fana. Salon, da kalite folo songo tun ye d. 23 ye (kilo). Nka ninan any'a ke d. 17 ye. Okunni samine yere

doncogo de y'a ke cikela minnu ka kan ka da sene, u bëe ma se k'a sene. Nka n b'a dòn k'o tena ke sababu ye ka do bo dasene na walima ka dasenènaw farifaga. Ala sago i sago.

Nininkali wolowulan : Sago tigi ye Ala ye ! O tuma na, kaliteko be da fana na ke ?

Mohamed Ba : Owon kaliteko be da la. Kalite folo be yen ; filanan be yen awa sabanan fana be yen.

Bi-bi in na, kalite folo kilo songo ye d. 17 ye ; kalite filanan kilo songo ye d. 15 ye ; kalite sabanan kilo songo ye d. 11 ye.

Kalite folo ye mun ye da la ?

O ye da ye min ka jan (a janya temenni be metere kelen ni tila kan). A kana jasi o hake ma. A ka jeya a fu la ; naman-naman t'a la. O de ye kalite folo ye.

Kalite filanan be folo jukoro.

Kalite sabanan konye da ye min ko cogo ma ne. I yere b'a dòn kënë kan ko nin da in koni ma ni. (I komi an t'a fe ka cikela ka baara ke fu ye, n'i nan'a feere an ma, an b'a san !).

Kunceli welekan ka bo Mohamed Ba yoro

Nininkali: *An balimakè Ba, an tun b'a fe sa i k'i ka welekan lase dasenènaw ma ka masoro i ye fen caman fo sisan geleya siratègè la. O kunbaba ye da songoko ye. An bëe lajelendunb'a dòn kojamana ojamana, n'o ka dijenatigè be k'a ka soro sanfe, a te taa ne. Kuma te baarada gansan ma. Nka, ka songo jigin yoroni kelen fana, o be se ka cikelaw degun. Olu minnu jigi bëe lajelen ye sene nafaw ye.*

Mohamed Ba : Hakilinan min be ne fe ka jesin an balima dasenènaw ma o de ye ko bëe be jamana geleyaw dòn. Mali ye jamana ye min ka soro te fosi la fo senefen. Wari t'an bolo ; sanudingè t'an bolo ; petorolidingè t'an bolo. Ala ye dugukolo ni sanji de di Mali ma. An ka baara ye seneké de ye. Bi-bi in duna, senefen min be soro ke kosebe, o de ye koori ye. N'a y'a soro koori te sene yoroni min na, yali cikela ben'i sigi ko ne

te sene ke ka masoro koori te sene ? O de koson MAKOCI y'a ye k'a ka kan barika ka don senefenw sicayali la. O koro ye ko ni cikela be soro ke fen o fen na, a ka kan k'o sifile. Kuma te da ma. Ale be san. Ne koni hakili la, nin ye donda ye cikelaw ka kan ka don min fe haali.

K'a fo ko do bora da songo la, o man kan ka cikelaw farifaga. Tine don, do bora songo la. Nk'an n'u y'a hakillabaraw bëe ke nogonfe. N be maa kelen togo fo ko Sine Sangare, ka bo Yanfouila mara la, Bugudalen, Soloba cikelaminibolo kono. An ka jatemine na, ale de

ye dasenènaw bëe dan ninan. A kelen ye tari 4 ke. O tari naani (4) na, a ye toni 11 ani kilo 800 soro. O benna d. miliyon kelen ani ba bi wolonwula ni doonin ma (d. 1.700.000 +)). N'i y'a ka dasene musaka bolen bëe jatemine, ka ta kabi bulukuli la fo ka se a nogodonw mà, fo ka se a yere n'a ka korew ka baara kelenw bëe ma, an ka jatemine y'a jira k'o bëe bëe ben ba keme ani ba bi naani de ma (d. 140.000). An ma jate fosi to. Ale ka tari soro kera toni saba de ye. N'i ye Sine Sangare ka soro jatemine, i b'a soro k'a ka musaka bëe bolen ko a ka wari la, a ka soro be bend. 1.560.000 nikode ma ! Ne be se ka min fo an baden cikelaw ye, ni n b'a fe uk'oto u hakili la, o de ye ko n'i be baara o baara ke, i be soro de jatemine. N'i ye soro yoro dòn ka ban, a baara t'i tooro. Ni soro ma ke, o de b'a to baara b'i tooro. Do bora da songo la. O ye tine ye. Nka, n'i ka tari soro ka ni, i te do-bo-songola in no dòn kosebe. O de kanma, n b'a nini dasenènaw fe u fari ka na faga walasa a seneni kana ke degun ye senefen tow fana ma.

Jekabaara : An fana be min fara o kan, MAKOCI fana k'a san a santuma na. I ni ce !

Kolosili : Fen min ye Sine ka soro hake ye, o ker'an yere fe dobolisen fe anyeminké Mohamed Ba ka soro kuru ni musaka kuru ce.

Nininkali kebaa Tumani Y. Sidibe.

Bisimilah, Arahamani, Rahimi

N baden Jekabaara baarakelaw bee lajelen, anibamanankankanubaa bee lajelen, n ka foli b'aw ye.

Foli temennen kofe sa, n b'a fe ka bataki ci Jekabaara mogow ma. Nka sannin ka bataki in kono kuma lakali, n be foli kerenerenn lase Yalam Sidibe ma. N be na ce do ka kasaara de nefo aw ye. Nin ce siginogon do ka koori de jenin'a bolo. Kuma o munumunna dugu kono, ka na ce in lafili. A bena min ke aw y'o don wa? A ye kirin bila a yere la, fo ka mogow jine koori jenikoko. Aganna fotile fila. U ye mogow wele janaja kanma. Jolikelaw y'a ta ka taa n'a ye koyoro la. Kolikela folo magara a fari la, o y'a soro fari ka kalan. O ye kunnafoni lase jama tow ma. Cekoroba do ko u k'a makono. Cekoroba intaara'ka sofuramugudo ta ka n'o mun a nunda la. Atisora yoro min, do m'a fo do ma n kono. Bee y'i yere jini!

Ce ka saya ma bo belen. Koorko fana dabilara yen.

**Yakuba Koné ko Alibela
Mobilis bolila don Sikaso
kooribaarayoro la.**

Foli komasegin

Yakuba Koné, n'e ba wele ko Alibela, an b'e ni bataki tow cibaaw bee fo ka bo Sikaso kooribaarayoro la. Anw tun be ka nin de makono. Aw Sikasokawka bataki. Nonté Jekabaara kalanbagako siga tun b'an na awbara yen de. Nka sisan o siga o bora an na yan. An b'a jini Sikasokaw bee fe u. k'aw ladege walasa kalo o kalo MAKOCI yorotowbee k'a don kokobee senna Sikaso mara kono jetaa sira kan. An b'aw ka jemaaba fana fo n'o y'an balima ke Usmani Gindo ye.

Jekabaara sebenjekulu

"SOMASAC" tun ye mun ye?

Jaabi telin na, an b'a fo ko kenyereye dabalida tun don min ka baara tun bennen be dafu labenni n'a ladilanni ma k'a ke bore walima juru ye. Dabalida in labaara qafolo tun ye sefawarimiliyoon keme naaninibwooro ni fila ani ba keme duuru de ye (d. 462.500.000). Walasa a be sigi sen kan, "SOMASAC" ye sefawarimiliyari kelen ni miliyon bi duuru ni seegin ani ba keme duuru (1.058.500.000) de don baaraminen dafe San dugu kono. Dabalida in ka baarase bisigi tun ye bore 4.000.000 ni koori lasagonbore metere 720.000 de ye san kono.

A ka kan da ka se dabalida in ka baara sankorotahakewma a ka baara san wolonwula kono. Olu file :

Dabalida in kelen ko ka san duuru

yoro dantigesenbe kono, anbalimake Mohamed BA ye min d'an ma Daseneko taabolo kan. An ma a yoro saman gansan ka bo seben in kono gansan. A kera ka da kun de kan, min degun b'an ka jamana dabalidaw bee kan walima a b'u bee kunkoro. O ye basigibaliya ye. "SOMASAC", temennen kofe, o taamaseere jonjon dowerre ye tiga bayelema dabalida ye min tun sigira Kita dugu kono, n'o ye "SEPAMA" ye. Nin dabalida kelen-kelen in bee ye jama jigi waaro. A y'u jigi waaro baarako la ani adamadenyako la. Nka, n'an kokoka tijne fosim'u sigi usensabara kono ni baarako-juguya ani dunko-juguya te. Nonté, cogodi, dabalida be se k'a damine ni borehake 2197625 ye 1980 san na, ka na laban boge ni hake

Baara Sanw	Borehake soro	O warri Kasabi ladonnen
- 1875	2 197 625	657 316 295
- 1976	2 498 002	701 067 145
- 1977	2 634 883	838 472 190
- 1978	2 669 569	792 907 330
- 1979	2 244 605	835 276 180
- 1980	890 290	345 866 630
- 1981	907 903	333 349 780

(5) ke sabati kono, a binna 1980 san na. O binkun be sementiya sanfe katimu kono. Walasa Dabalida in ka se ka baara damine Kokura, nejinini jonjen wajibiyalen don a ka nafa ladonta kan.

Hakilinanta : An y'a naniya ka nin

907903 ye 1981 san na ? Dow be se k'a fo ko minenw korola aw'u minenmisenko fana kera. An b'olu jaabiko : cogodi u joggonna dabalidaw be san bi seegin fo san keme ke jamana werew kono ka soro do de be fara u ka soro kan san o san ? Yali a te fo ko ngon korde be tiga woren cogo numan don wa ? Mun dun na anw ka "ngonw" te se ka hali tiga toron kojuman sanko k'a woren ? Aa, dunko-juguya dere. Cogodi fa ta ani ba ta be soro, ka baarakelaw sara ani ka balimaw ni jin ni juguw son, baara nafaw la ko baara o ka taa nefe ? Abada.

Boko nata kono aw bena kunnafoni soro dasene kan Mali yoro tow la ani dafu numan sccoco.

Jekabaara sebenjekulu

Koni Kumare ye dijne to !

Karidon, 1993 san kalo 12 ntile 12, an ka jamana dawulatigiya jiriba dobinnna. O ye Koni Kumare ye. "Balawulen" majamu-donkili dabaga. A faatura k'a sihake to san 75 la. Koni te mögo ye kuma be se ka ke mögo min kan an balimaw ye. A kera togodamögo ye wo, a kera dugubakönömögo ye wo, an ka jamana kono, maa o maa, n'o si ba san 35 ni san ce, n'o tigi kera mögo ye min kera a yere kalama jamana in tonkunw donni na, o te se ka to Koni Kumare donbali ye. Koni ye Saman filala dugu woloden de ye (Segu kafo kono). A y'a ka donkilida damine ka bi a sihake be san 15 jukoro. Okera ka bi Mali ka Sudanya waati la. Koni ma ke naara ye min tun be fasa da maaw la ten dijne nafanin soroli koson. Ayi deresa! Koni y'a yere don o ma. Ka

Koni Kumare

jaaraya bila o ni san ce. Koni ye fasa da baarakelaw de la. Halide la n'o tun ye bagan de ye i n'a fo "Balawulen" (fali), walima muso "Sarafo", walima ce "Marije Nare. 1950 san fo 1960 san ka se 1967 san ma, Koni Kumare ka donkili tun be don mögöw la. O de kanma "yere donbaliya" ani "Sonifanaya" -ni "fugariya" tun t'an Malidenw jogowy. Nka, donkili ninnu koro ma don an ka bi denw fe. O de kanma an bee kera kono-te-wara-tew ye. Ka tine lasegin a fo'baa ma (Bazumana Sisoko), o min ko "k'a diyara sayabagatow la ni nənamaw ye."

Koni Kumare, Ala k'i dayorø suma. Jekabaara n'a sebenbagaw an'a labenbagaw, n'a kalanbagaw tēna ninis i ko abada !

Jirituru nafa

An k'an jija jirituru la, ka d'a kan, a nafa te se ka fo'ka ban. An be sow laben ni jiri ye ; ka jiri ke furaw ye, k'a ke dogo, sigilan, tabali, kon, dabakala, marifikala, kolon ani kolonkalanw ye.

Jiri nafa ka ca de!

Folo-folo jirituw tun ka ca, sogow fana tun ka ca. Nka bi-bi in na, jirituw ka dogo, sogo te yen. N'i y'a men mögo, jiri don, ka d'a kan mögo te se ka ne jiri ko. Ni jiri banna,

jamana be wuli! O la, aw kana son ka jiri bee faga. N'a fo'ra anw te ne jirifaga ko, an k'an jija jirituru la. N'an ye kungo jiriw faga, an k'an jija ka tubabujiri dow turu u nona.

Ne yere ka baara nesinnen be pipiniyere ma. Ka d'a kan ne y'a nafa ye. N b'a jini "CMDT" ani "Ozefore" mögöw fe u ka n dege a baara la kosebe.

Ninan ne ye "ekalipitisi" sinis ba kelen ani keme wo'ro ni bi naani ni wolonwula (1647) soro. Ne ye keme saba (300) feere. Ni Ala sonna, san were ta be caya ni ninan ta ye.

Min tun be ne Sedu Sanogo fe ka fo jiriko la, o de file nin ye. N mana don min gaasi la, o tigi ka yafa ne ma.

Sedu Sanogo n°3
Animateri don Katele, Kajolo
kafo kono.

Jiri ye dijenatige lasabatifen ye, i n'a fo'balo ni ji

Kabarali togola kupu

Saralon ta y'a ka ko ye, Mali ntolatanton "Egili" ka Tinizi taa cedenw ma soro fôl !

Jumadon 1993 san kalo 11nan tile 26, Mali samataségew cunna Saralon (Seralewoni) jamana faaba kono, n'o ye Firitawoni ye, Kabarali togola kupu ntolatanw kanma. Jamana 8 ntolatantonw ye njogon kunben yen.

Kabarali togolakupu njebilabaaraw Mali kono

Kuma caman fôra sanni an ka cedenw n'u degelibaga ka wuli. Bawo Kabarali togola kupu ntolatanw ni Mali samataségew ka Tinizitaa mabenw donna njogonna, minw koson, Mali ntolatanna caman seginna ka bo jamana werewla, k'an'u ka demen don fasokono-cedenwma, fasodenw sago waleyali kanma Tinizi njogon kunben kene kan Mali kanu koson.

Walasa nataw kana bonya ka dan sago, samataségew degelibaga Mamadu Keyita ni an ka ntolatanko cakeda njemaaba Amadou Jakite ye kunnafoni-di-jere do laben min senfe, Mamadu Keyita y'a jira k'ale haminanko te Kabarali togola kupu in yaloni ye, k'ale be taa a ka cedenw sifile dörön de sebe kene kan. Aye min da o kumaw kan o file : "Ni Kabarali togola kupu ntolatanw ye maa haminanko bo, a ka kan, o maa ka ke samataségew ceden kelen-kelen bee ye bawo u ka ca, wa Tinizi-taabagaw

dannen don ceden 22 ma. O la, ni min b'a fe kayetaabagawla, ob'a jeninyoro fin Firitawoni".

Amadu Jakite ka kuma kolomayoro kera Mamadu Keyita ka fôlen walawalali ye.

Kabaralitogolakupuntolatanw Friton (Saralon)

Tuma min an ka ceden 18 cunna Saralon jamana faaba kono, maliden ce n'a musow nata wulila kura ye, bawo samataségé ceden 18 ninnu cela ceden 12 tun ye minnu dahirime n'u baara benen be ntolatan ma jamaha werew kono.

"Kele kun ye sanfesara de ko ye".

Jibirili Jawara, Amadu Pate Jalo, Abdulayi Kalogo, Abdulayi Trawele, Seku Sangare, ninnu be kene min kan, abada maliden si tun te se k'o kene duguma-sara celi miiri n'o tun ma murumurunin waleya, bawo o cedenkofolen ninnu ka sekon'u döñko te gundo la ntolatan kanubaga si bolo anfe yan. Ka d'a kan an y'u ye Mali ni Malawi ntolatanw senfe. Sibridon 1993 san kalo 11 nan tile 27, samataségew y'u ka ntolatan fôl ke.

"Kamanagan ni masaya, kunnawolo ni ko laban". Sanga 89n kono jatige ni joro ma ke maliden si

negelafén ye ntolatan in jija ko jugu koson.

Tuma min ntolatan waati to tora sanga 1 ni murumurunin ye an ka ceden Dënba Njaiye ntola mine k'i kari Senegali jamana cedenw cêma. A selen jo da la olu do lakelen y'a dasi ka bin. O fili kera "penaliti" ye, Modibo Sidibe ye min tan ka fili jo kono ni feere ye, sanga 90 nan yere la. Ntolatan kuncer'kan.

Samataségew boko filanen kera ntendendye, kalo tile 29. O don, unni Gine Bisawo jamana ntolatanton cedenw njogondere ke min diyara u la haali. Boko fôl siga-siga temennenko, cedenw ye ntola waaneya tan. A ntolatan kun sera Mali ka kuru saba kan minnu fôl donna Dënba Njaiye, fe fila ye Amadu pate Jalo ta ye. Kuru laban donna Basala Ture fe. Kuru ninnu bee donna wuliko fôl kono.

Senegali jamana ni Gine Bisawo binnen ko, Samataségew ni Moritani jamana ntolatanton cedenw ye filaninbin ke kuru 0 ni 0. O kera u ka sennabo ntolatanw laban ye, wa o fana yesamataségewk'ka kulunjana ye. jumadon kalo 12n tile 3, Mali ntolatanton Egili ni Saralon jamana cedenw ye njogon kunben kabarali

Mali samataségew

Saralon (Seralewoni) cedenw

togola kupu cerotige ntolatanw kun folo kanma. Ko jugu kun bora ; ka d'a kan Mali ni Saralon ce ka gelon ko sebe ntolatan hukumu kono. Kabarali ntola tanko 13 kono, nin tun y'a sine filanan ye an n'u ka ben nin cogo la. Folo ma diya fiyewu bawo penalitiw de y'an bo nocon na (u kuru 5 anw kuru 4)

Kuma-donnaw ko : ni ko min kun folo diyara, k'i be ye o filaqan kene kan n'i hakili basikilen ye"

Ninan sa, a tun ka di Maliden ce n'a muso bee ye kow ka ke an sago ye, nka ntolatan te jate basikilen ye. Nin don in, saralonkaw bora i ko kono kulu (ka temen Mali ni Malawi ka nocon kunben jama kan) ka n'u ka cedenw senkoroma don u sekobee lajelen na.

Ntolatan daminena yoro min, Saralon cedenw wulila i ko fali-kutigelenw ka an ka cedenw koron fer fan bee, tekerekana nburukanw cema.

Mali ntolatanton cedenw ja wulila, utununna pewu. Sanga 4nan, Saralon ceden Amidu Kanu nana kuru kelen kerun an ka jo kono. Ntolantan feer laminin na, do farala Saralon cedenw kanubagaw ka nisondiya kan. Fer kan, dasi-ka-bindabora samatasegew dongo bor'u kono.

wulikofolokun cer'okuru kelen kan. wulikofilanan na, do farala Saralon cedenw ka galabu kene ya kan an'u ka dasi-ka-bin. Sanga 62 nan na, u ka ceden Kemoko Kanuye ntola doyaala - yaalato comin an ka cedenw ne koro, k'o fili an ka jo kono. Kuru 2 ni 0. Keleka-jigin-so. Jama mankan ni filila-jo-la jolaka filelankolonfiyefaralen Saralon ntolatannaw ka cesiri kan, Jibrili Jawara n'a tonognw y'u ta ke yere-nini ntola tanini ye walasa donni kana girinya. K'a boba-ka wulikelen-kelen na samatasegew fiyekulen tora fo ntolatan sanga laban.

Nin don ntolatan kuncelen, Maliden y'u jigi da joyoro sabanan sorolikan. Ganbijamana cedenw fana y'o fiye ka b'an ne kan karidon 1993 san kalo 12 nan tile 5., 1993 san. Kabarali togola kupu yalonna Saralon jamana ntolatanton cedenw fe ni kuru-

koson, bawo sanni u ka se Saralon, k'u ye dogokun kelenpe de ke nocon kan Mali kono yan.

Maloyako o, tanuniko o, nin ko kolomayorotosiye. Saralon ntolatanw kera lasominidey'an bolo, bawo sisan a dara kene kan ko ni ntolatanna waanew b'an bolo (Jibirili Jawara, Makan Keyita, Sumano, Seku Sangare n'a noconaw) k'u ma laben kosebe an sago soroli kanma. Ola, an bee k'an bolo di nocon ma ka ntolatannaw n'neema demen an seko n'a danmajira la sanni Tinizitaa ce. An b'a nini cedenw neema fe a ka jama-ne-siran-ne keleli k'a ka degeli sinsinbere ye Bawo Tinizi jama bena ke jamako dan ye.

Kabarali togolakupu ntolatanw mankutu malidenw fe

Bamananw ko "sanji be tige k'a ko tonkomi ye". Mali ntolatanton cedenw neema n'ntolatankocakeda peresidan ka lasomini si m'a to samatasegew bincogo in ka dayoro soro ntolatan kanubagaw dusukun na. Dow dusukasi ko jugu y'a jira ko Tinizitaa yere kun te belen ni nin kera an ka samatasegew seko bee lajelen ye. Bawo u ka jate la, Tinizi jama bena bonya ka temen Saralon ta kan, waton njanaw de bena ye yen, minw senkoroma garisegé ka doko haali.

Olu mogow ma, an b'a fo ko : "den be bin a tabaga de bolo !". Ntolatan donbaga jorjorw y'a jira ko balannako te samatasegew ka Saralon ntolatan ninnu tono ye, ka d'a kan olu bolo, labenw waati koronna ko jugu, wa u ma k'u kecogo la k'o sababu ke musakako ye. U seginna ka jira ko cedenw ni tannuni ka kan u ka kiseya

Nana wooro ntolatanw tanko labanw

Kunnafonisirategela an ka "nana wooro" ntolatanw forila Esitadi ntolatanton fora ka wuli ni Nanama-Nana joyoro ye ni jateden 16 ye, Joliba dar'ale kan ni jateden 13 ye ; Nanana kera nana sabanan ye ni jateden 12 ye ; Segu biton kera laban ye ni jateden kelenpe ye.

Nana wooro ntolatan forili fana kera 1992/1993 ntolatansan bolodalen laban ye.

Bakari Sangare

Sidabana

An be nin jemukan in damine ni yafanini ye Jekabaara kalanbagaw fe ka masoro ko bolodalen ma bo a sira fe ka da balanako kan. An tun y'a lahidu ta aw ye k'aw bëna an balimake Tuya Sidi ka maana to kalan Jekabaara boko in kono, n'o ye namima ye. Nka an wajibiyara k'a boloda 1994 san kalo folo boko kono ka da kalo in (kalo 12n) yere konoko barika kan, min ka kan ka da aw tulo kan.

1993 san kalo 12n tile 1

Nin y'a san wooro ye ka tugu jogon ko, dije jamana bee be taasibolo ta ka jesin sidabana ma kalo 12n tile folo. Sidabana n'a kasaraw an'a bñew n'a jorew. O dun n'a ta bee sidabana be ka dije girin cogo bee la. Bi-bi in na sidabana kise be mogo 12 000 000 de la dije kono. Awa tile o tile fana a be mogo 5 000 de lasoro dije kono. N'an taara n'o jate ye, mogo 40 000 000 de be lasoro sidabana kise fe 2000 san na! Kabako wa galoko de ! An k'a don ko hali bi fana fura jønjøn dun masorobana in na de. Awa ale be adamaden lajaba de folo haali, ka soro k'a faga. Kan be funu, mura te ban, kunkolodimi tekötige ka meen. Awa kñoboli koni ye waati bee siyoro rønogo ye. Aa, bana in, a ma ni de! An ka "Sorofe" kumabarantigwi ko ko sida ye komo ye mogo be don min na, nka ni bocogo t'i la. Sida, n'ale ye kanunogon kelen mina døron walima furunogon kelen, o ye denmisenninw

ka yatimeya jubolen ye barisa jønogon to kelen fana b'a bolo. "Di ka di nk'a duncogo jugu be mogo saran de!" Ceni-musoya ka di haali, o yere de y'an ka dinenatige nafa folo ye, nka k'a ke n temogo-bo-mogo-la ye, o koni ye bñew jujon høre ye. Sidabana b'an ka jamana kono a meenna. Awa a be fan bee fe. Togoda fo duguba.

Sidabana sababuw

Fen min be mogo jore kosebe an ka jamana in kono sidabanako la, o y'a donbaliya yere ye jama fe. N'i ye mogo 80 nininka 100 seré la, o b'a fo ko sida sorosira ye ce-ni-musoya de ye. Olu ma nkalontige, nk'u ma fen bñere fo fana. Sida sorosira ye farati de ye - fen o fen, n'o de be se ka ke sababu ye ka joli bo mogola, in'a folamu, sirife, da susuføn, furur, olu kelen-kelen bee falen-falenni mogo filo ce, o be sida lase jogon ma. O ye farati ye. Taman-cifénw kerebeté ! Ni sidabana be muso la, aka c'ala, den kelen a ka den sorota saba o saba la, o nin be tine sida fe! Fen min yere be mogo jore nin bee kofe, o de ye ko sidabana ma don a ne bee fe hali bi kñeyya niniklaw fe.

Sidako be cogo di Mali kono?

An be nininkali kologirin in jaabi soro faso ka donkibaruseben (l'Essor) ka 1993 san kalo 3n tile 2 boko kono, anbalimake Kiyabu ka masalabolo do la sidabana kunkan. Oko di? "Jamana kafosere (kontinan) jekundaw la sidabana kan, dije kñeyya lasabatónba "OMS" ka 1993 san kalo 6ndantigeseben ye Lameriken jamana kafosere de bila jefé sidako la. Afriki jamana kafosere dalen b'o kan. Ka Eropuni Oseyani jamana kafosere da o kan."

Mali be cogodi sidako la Afriki kono?

Oye kamanagankoba ye, ka masoro Mali be hake 18n de la sidabana daga jamana 20 kono Afriki kono! Bi-bi in na, sidabanatigi ye mogo 1900 de ye Mali mogo miliyon 8 na. O hake o dantigera

"OMS" ye an ka sidabana kelenba nemaa fe min ye dogotoro Yehiya Isa Mayiga ye". Nin ye fen ye min ka kan k'an kelen-kelen bee taasi janya ka masoro sida banatigi mogo 1900 lakodonnen ninnu ye ceñ ni musow de ye minnu tilalen don seré fila kono. Oye sidabana ye minnu lada ani minnu sawura keneman n'u ta kise b'u sen kan an ceró n'olu ni ce werew ni muso werew be se ka je waati bee. O seré filanan de dun hake ka ca kosebe. Awa a be dugubaw kono cogo min u be dugu misenw kono ten.

Ladilikan

Kerenkerennenya la, o be lase bangebagaw ma u k'u denmusow n'u denkew bilasira n'o ye u ka duguba-kono-taaw fe tilemakela. Uka yersetanga k'u kannaseben ye, k'a don ko wari be soro duguba kono, nka bana jugu fana be yen min ka jugu ni den-wolo-ka-fili ye seginso maloya kanma! U k'a don ko duguba-kono ce-donbali-kanu walima a muso-don bali kanu be se ka ke sababu ye ka sida banakise jenseñ u kan u be min doni ka t'a saraka u bøduguw mogow ma! Fjø-bo-n senkoro te ko jugu ye barisa mogo te dñedon k'i sigilen to. Nka ka taa a ke sognuguya bererebere ye, o ma ni barisa e kelen kun ka dogo o kasara la de!

Tumani Yalam Sidibe

JEKABAARA SEBENNEKULU

Laboli kuntigi

Salif Berte

Sebennekulukuntigi

Tumani Yalam Sidibe

Sebennekulu mogow

Tumani Yalam Sidibe

Salif Berte

Bakari Sangare

Sebenyoro orodinateri la

Jamana gafe sebenyoro

Baarakønøgonw

MAKOCI, "OCED", "SNV"

Jensenyørow

MAKOCI, "ODIK", "OTIWALE",

"ODIMO"

Labugunyøro

Kibaru

Bønøgonko hake

11 000